термін використовується в стійкій термінологічній словосполуці - approach method of grafting - «щеплення методом зближення».

Висновки. Підсумовуючи вище сказане, необхідно відзначити, що взаємодія літературної мови з професійними сферами номінації є причиною виникнення термінологізації, міжгалузевої полісемії, ретермінологізації. Ці явища характерні для підсистем сільськогосподарської і ґрунтової мікробіології. Їх можна розглядати як підтвердження тенденції інтелектуалізації мови.

Література

Барак С.М. Термінологічна лексика. Автореф. дис. канд. филол. наук: 10.02.04 /ЛДПІ ім. Л.І.Герцена. - Л., 1955. - 15 с. *Даніленко В.П., Скворцов Л.І.* Термінологія і норма// РМ - 1981. - №1. - С.77. *Дмітрієва В. А., Дмітрієв В.В.* Російсько-англійський словник термінів з мікробіології. - М.:Наука, 1991. - С. 121. *Левицький А.Е.* Функціональні підходи до класифікації одиниць сучасної англійської мови. - К.: АСА, 1998.- С. 7. *Большой энциклопедический словарь.* Языкознание. - М.: Большая Российская Энциклопедия, 1998.- 682 с. *Миньяр-Белоручева А.П.* Термин и его особенности. Терминологические чтения (Цикл 2) «Проблемы языков для специальных целей, научной и профессиональной коммуникации»//Тезисы докладов. 4.1. - К., 1991.- С. 118.

САНДІЙ Л. В.
(Тернопільський нац. економічний ун-т)

АНГЛОМОВНІ ІННОВАЦІЇ З ФОРМАНТОМ *-NOMICS*

In the article English innovations with the suffix -nomics are considered. The main spheres of their functioning are analyzed and basic word-formation models are systematized.

Key words: *English innovations, formant -nomics, anthroponyms, telescopic words, word-formation models.*

Поява нових доктрин, теорій і практик у сфері економічного життя на зламі століть дала імпульс до утворення в англійській мові помітної кількості лексичних інновацій з формантом *–nomics,* який позначає ,,економічну політику; економічний аспект діяльності”. З огляду на те, що вищезгаданий словотвірний елемент останнім часом виявляє неабиякий вербокреативний потенціал, вбачається доцільним розгляд сфер функціонування та механізмів сполучення основ телескопійних неологізмів з ,,уламком” *-nomics.*

Актуальність дослідження обумовлена як інтенсивними процесами неономінації із залученням усіченого варіанта слова *economics* ,,економічна теорія або політика”, так і зростанням ролі формантизації лексичних одиниць, тобто телескопії, за рахунок якої утворилася розглядувана група інновацій. Активізація телескопії як способу словотвору, що відчутно впливає на кількісний та якісний розвиток словникового складу англійської мови [Жлуктенко 1983, с. 102], привертає дедалі більшу увагу науковців у лінгвістичних студіях останніх років [Гармаш 2004, Єнікєєва 2007, Зацний 2007] і відкриває нові перспективи для подальшого вивчення.

Метою статті є аналіз та систематизація соціолінгвальних і лінгвальних параметрів англомовних неологізмів зі словотвірним формантом *–nomics*. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання наступних завдань: розгляд основних сфер функціонування неолексем з деривaційним елементом *-nomics* та виявлення базових словотвірних моделей, за якими вони утворюються. Матеріалом дослідження слугують лексичні інновації, підібрані з друкованих і електронних лексикографічних джерел [Зацний, Янков 2008; McFedries 1996-2010], а також сучасної англомовної періодики - *The Financial Times, The Guardian, The New York Times, The Observer, The Wall Street Journal*. Принагідно зазначимо, що основний масив неологізмів, які номінують різні види економічної політики, трапляється саме у ЗМІ та у текстах публіцистичного змісту, адже експресивність і несподіваність форм телескопійних інноватівів цілком відповідають потребам сучасних засобів інформації.

Усю сукупність англомовних неолексем зі словотвірним формантом *–nomics* можна поділити на дві групи: 1) утворені на основі власних назв; 2) утворені на основі загальних назв. Причому першою з'явилася ще у 1969 році лексична одиниця з використанням власної назви *Nixonomics* (*Nixon + economics*). Відтоді, застосовуючи механізм аналогії до антропонімів, журналісти почали вживати авторські неологізми для позначення економічної політики, що проводилася конкретними державними діячами. Крім уже відомих з 80-90 років XX століття лексем *Reaganomics, Thatchernomics, Rogernomics, Gorbanomics, Dolenomics*, на рубежі XX – XXI століть в англійській мові з'явилися інновації для номінації економічних стратегій сучасних лідерів: *Clintonomics, Rubinomics, Bushonomics, Kerrynomics, Thaksinomics, Manmohanomics, Putinomics, MBnomics, Sarconomics, Obamanomics*:

"Like Reagan, President Bush also began his term with an economic slump, then claimed that the recovery from that slump proved the success of his policies. And like Reaganomics — but more quickly — ***Bushonomics*** *has ended in grief."* (The New York Times, January 21, 2008)

"The result of ***Obamanomics*** *in the 2010s is likely to be that high levels of federal spending force more and more tax increases which slow economic growth and ultimately depress government revenues."* (The Wall Street Journal, February 8, 2010)

Варто зауважити, що в процесі утворення деяких із перелічених лексичних одиниць використовувалися не прізвища, а імена політиків: *Rogernomics* (Roger Douglas), *Thaksinomics* (Taksin Shinawatra), *Manmohanomics* (Manmohan Singh). А у слові *MBnomics* ,,макроекономічна політика південнокорейського президента Лі Мін Бака" основою взагалі слугують лише ініціали (*Lee* ***M****yung-****b****ak + economics*), що є новим різновидом способу словотвору для даної групи неологізмів:

"Korea's senior economists have become critical of President Lee Myung-bak's growth-oriented external economic policies, known as ***MBnomics****, believing these policies have in fact derailed the world's 13th largest economy."*(The Korea Times, June 13, 2008)

Загалом треба визнати, що мовні інновації, утворені за допомогою повних чи усічених форм антропонімів і форманта *–nomics*, лише вказують на зв'язок економічних стратегій у певний історичний період з діяльністю конкретного державного діяча, але не розкривають змісту поняття. Тобто без вивчення контексту й етимології таких слів їх семантика залишається прихованою. Для прикладу, лексема *Clintonomics* ,,соціально-економічна стратегія президента США Б. Клінтона" фактично є синонімом до *Rubinomics*, оскільки Роберт Рубін втілював у життя основні принципи ,,клінтономіки":

"The architect of Clinton's economic policy was the investment banker Robert Rubin, who served first as chair of Clinton's newly established National Economic Council, and then, from 1995 to 1999, as secretary of the Treasury in Clinton's cabinet. Significantly, it was the term ***"Rubinomics"*** *rather than* ***"Clintonomics"*** *that has been coined to describe the economic landscape of the 90s."* (The Guardian, January 10, 2004)

Проте така семантична близькість вищезгаданих слів підтверджується лише контекстуально через неспроможність власних назв надати змістову характеристику номінованому поняттю [Калугина 2008, с 59]. Іншим прикладом того, що значення лексем даної групи прояснюється з конкретного лінгвістичного оточення, може бути ряд неологізмів, які у журналістському лексиконі використовуються переважно для вираження критики щодо економічних перетворень деяких політичних лідерів:

"The past year has cruelly exposed the weaknesses of ***Putinomics****, showing how it relied on rising commodity prices and cheap foreign credit."* (Money Week, August 28, 2009)

"His [Thaksin Shinawatra's] *emotional return seemingly made real the new government's pledge to bring back both Mr Thaksin and his personal brand of economic populism - so-called* ***"Thaksinomics"****."* (The Financial Times, March 4, 2008)

Серед інновацій, утворених на основі власних назв, дещо іншою за походженням є лексема *Enronomics* (*Enron* + *economics*) ,,економічна стратегія, що спирається на бухгалтерські маніпуляції". Для неї базою є не ім'я чи прізвище особи, а назва компанії Enron, котра дискредитувала себе шахрайською бізнесовою діяльністю: *"But now the White House is laid bare by what rivals call* ***"Enronomics"*** *- the political fable of the Enron corporation"* (The Observer, January 13, 2002). Варто зауважити, що слово *Enron*, набуваючи типізованого значення, бере участь в утворенні цілої низки інноваційних похідних (*to Enron, to Enronize, enronish*) [Зацний 2007, с.115].

Друга структурна модель, в якій основою виступають загальні назви, репрезентується зростаючою кількістю неологізмів. Дозволимо зробити припущення, що поява значного масиву нових лексем з деривaційним елементом *-nomics* саме на базі загальних назв відбувається через їх здатність давати номінації, зрозумілі без опори на контекст. Складовими елементами інновацій цієї групи є як повні, так і усічені форми вихідних основ, до яких приєднано формант *–nomics*: *bionomics* ,,поєднання економічної теорії з природничими науками"; *bossonomics* ,,політика надмірного заохочення вищої ланки керівництва компаній"; *burgernomics* ,,глобальна економіка, що зазнає впливу окремих компаній-виробників ,,фаст-фуду""; *caponomics* ,,модель, яка передбачає виплату заробітної плати працівникам з урахуванням вкладу кожного, але сумарно не більше певного визначеного фонду"; *cybernomics* ,,економіка, в якій визначальну роль відіграють комп'ютерні технології і всесвітня мережа Інтернет"; *culturenomics* ,,врахування культурних, мистецьких, дизайнерських аспектів в економічній діяльності"; *ecolonomics, environomics* та *greenomics* ,,економіка, що сповідує етику екологічної свідомості та бережливого ставлення до навколишнього середовища"; *freakonomics* (термін, уведений американським економістом Стівеном Левіттом [Levitt, Dubner 2006]) ,,економіка, яка враховує різні хитросплетіння подій чи приховану сторону явищ і їх наслідки"; *freeconomics* ,,бізнесова модель, котра базується на уявленні про безкоштовність операцій, здійснюваних через Інтернет"; *infonomics* ,,економічна модель, в якій провідна роль належить інформації та управлінню нею"; *southernomics* ,,аграрна (доіндустріальна) економіка країн ,,третього світу" або бананових республік"; *womenomics* ,,концепція

про зростаючу роль жінок в економічному житті", *urbanomics* „доктрина, згідно з якою економіка та глобалізація суттєво впливають на розвиток великих міст":

*"...a **bionomics** …incorporates the perspectives of natural and human capital along with financial capital."* (The Financial Times, February 9, 2008)

*"What our sister publication aims to achieve with its exercise in **"Burgernomics"** is to show which global currencies are under or overvalued – by comparing how much a Big Mac costs in 120 different countries."* (The Financial Times, September 18, 2009)

*"This year, it's all about **freeconomics** - the idea that the internet can deliver something for nothing."* (The Observer, July 5, 2009)

*"The Economist magazine has dubbed this feminisation of global gross domestic product **"womenomics"** and, in a striking analysis, found that over the past decade or so increased female participation in the paid labour force has contributed more to the growth of the world economy than either booming China or new technology."* (The Financial Times, August 28, 2006)

Крім вищеперелічених неолексем, у пресі можна зустріти слова, що позначають курси й стратегії, які допомагають долати проблеми, пов'язані з великими ризиками економічної діяльності (*fiasconomics, mistakonomics, neuronomics*).

Для розгляду різновидів словотвірних моделей телескопійних неологізмів з формантом *–nomics* ми використовуємо класичну літерну символіку [Жлуктенко 1983, с. 103]. Оскільки другий компонент усіх розглядуваних лексем є кінцевим фрагментом слова *eco**nomics***, усі можливі структурні варіанти залежать від першого вихідного слова:

1) ab + cd > ad - слова, утворені сполученням початкового фрагмента першого слова і кінцевого фрагмента другого: *ecolonomics* < *ecology* + *economics*, *environomics* <*environment* + *economic*, *cybernomics* < *cybernetics* + *economics*. Саме такі телескопійні одиниці, що утворюються шляхом з'єднання фрагментів окремих слів, науковці визначають як повні телескопізми [Бортничук, Василенко, Пастушенко 1988, с. 176].

2) ab + cd > abd - слова, утворені з'єднанням цілого першого слова і кінцевого фрагмента другого: *culturenomics* < *culture* + *economics*, *Obamanomics* <*Obama* + *economics*, *bossonomics* <*boss* + *economics*.

3) ab + cd > ab/d - слова, утворені з'єднанням цілого першого слова і кінцевого фрагмента другого з накладанням на стику одного компонента на інший: Clintonomics < Clint**on** + ec**on**omics, Thaksinomics < Thaksi**n** + eco**n**omics, freeconomics < fre**e** + **e**conomics, womenomics < wome**n** + eco**n**omics, urbanomics < urba**n** + eco**n**omics. Такі телескопізми ще називають гаплологічними [Жлуктенко 1983, с. 104].

Наведені приклади механізмів утворення лексичних одиниць дають підстави стверджувати, що формант *–nomics*, виступаючи будівельним матеріалом цілої серії телескопійних неологізмів, набуває ознак деривaційного засобу. Таким чином, в арсеналі англійської мови з'являється ще один словотвірний елемент, що сприяє збагаченню й розвитку лексичного складу англійської мови.

Проведене дослідження дозволяє зробити кілька висновків. По-перше, кількість неолексем з формантом *–nomics* помітно зростає, що є передумовою для переходу даного словотвірного елемента до розряду деривaційних засобів і подальшої його типізації. По-друге, з'являється дедалі більше лексичних одиниць, утворених на основі загальних назв. Потенціал таких телескопізмів може бути зумовлений їх здатністю давати більш прозорі номінації, ніж лексем, утворених на базі антропонімів, значення яких здебільшого підтверджується лише контекстуально.

Крім того, подальше конструювання нових слів з елементом *–nomics* може мати різні як лінгвальні потреби (принцип економії мовних засобів, функціонально-стилістична необхідність), так і екстралінгвальні причини (розвиток певних галузей діяльності чи знань, суспільні трансформації). Перспективним вбачається подальше вивчення мовних і позамовних аспектів розвитку словникового складу англійської мови сфери сучасної економіки.

Література

Гармаш О. Л. Утворення телескопійних лексичних інновацій в англійській мові та особливості їх перекладу // Вісник Сумського держ. ун-ту. Серія: Філологічні науки. – № 3 (62). – Суми: СумДУ, 2004 . – С. 111-116. *Єнікєєва С. М.* Роль телескопії у збагаченні арсеналу словотворчих засобів сучасної англійської мови // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. – 2007. - № 4. – С. 264 – 270. *Жлуктенко Ю. А.* Английские неологизмы. – К.: Наукова думка, 1983. – 172 с. *Зацний Ю.А.* Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. – Львів: ПАІС, 2007. – 228с. *Зацний Ю.А., Янков А.В.* Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття: англо-український словник. Словник. Вінниця: Нова Книга, 2008. - 360с. *Калугина Ю.Е.* Экономические термины-неологизмы в когнитивно-дискурсивном аспекте // Вестник МГОУ. Серия: Лингвистика. - 2008. - № 2. – М.: Изд-во МГОУ. – С. 56 – 62. *Levitt S., Dubner S.* Freakonomics. – London: Penguin Books, 2006. – 242 p. *McFedries P.* Archives //http://www.logophilia.com/WordSpy, 1996-2010.

СТЕПАНОВ А.В.
(Львівський нац. ун-т ім. І. Франка)

СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ДЕМІНУТИВІВ Й АУГМЕНТАТИВІВ ЯК СПОСІБ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ В МЕЖАХ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «ВОДНИЙ ТРАНСПОРТ» В ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВАРІАНТАХ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ

The article deals with the issues of semantic derivation of diminutives and augmentatives in the semantic field of "Water transport and means of transport" and their term formation as a result of metaphorical transfer. The types of semantic derivation in the Latin American variants of Spanish are analyzed.

***Key words**: semantic derivation, metaphor, diminutives, augmentatives, meaning, term formation.*

Метафоричне перенесення, як спосіб семантичної деривації, найчастіше знаходимо у термінології та професійно орієнтованих текстах. Результатом такої семантичної деривації є утворення нових термінів як одиниць термінологічної системи мови. **Актуальність** цього дослідження зумовлена тим, що в латиноамериканських національних варіантах іспанської мови випадки метафоричного перенесення різних типів є частими під час семантичної деривації демінутивів й аугментативів в межах семантичного поля «Транспорт і транспортні засоби». **Об'єкт** дослідження становить явище семантичної деривації, зумовлене